

QUEER

GLOSÁŘ
LGBTQ+

GLOSÁŘ

SLOVNÍK POJMŮ SOUVISEJÍCÍCH S GENDEROVOU IDENTITOU

- **Butch / Fem:** termíny často používané k popisu vzhledu lesbických žen. „Butch“ charakterizuje lesbickou ženu, která přijala fyzické, oděvní nebo postoje normy často spojované s „mužstvem“. Naopak „fem“ popisuje lesbickou ženu, která přijala pravidla oblékání a postoje společensky označované jako „ženské“.
- **Cisgender:** lidé, jejichž genderová identita odpovídá jejich přiřazenému pohlaví a genderu.
- **Effeminate:** postoj nebo chování spojené s „ženskostí“ jedince, který se identifikuje jako muž; homosexuální stereotyp.
- **Gender:** soubor společensky definovaných norem vzhledu, chování nebo sociální role, které utvářejí identitu, tradičně chápanou binárně jako „mužskou“ nebo „ženskou“. Tyto normy jsou společensky definované a vyvíjejí se.
- **Genderová identita:** vnitřní a osobní zkušenost každého člověka s pohlavím. Osobní pocit příslušnosti k určitému pohlaví, které je pro identitu určující, se může lišit od pohlaví, které mu bylo přiděleno (při narození lékařským týmem nebo obecněji společností v průběhu života).
- **Genderový projev nebo vzhled:** chování a fyzický vzhled, kterými se jedinec prezentuje před svým okolím (oblečení, řeč, účes, gesta, koníčky atd.). Genderový vzhled a genderová identita se nemusí nutně shodovat.

GLOSÁŘ

- **Intersex:** charakterizuje osobu, která se narodila s pohlavními znaky (genitálními, hormonálními, gonadálními nebo chromozomálními), které neodpovídají typicky mužským nebo typicky ženským binárním definicím, ať už jsou tyto znaky viditelné při narození, nebo se objeví později v životě.
- **Nebinární:** charakterizuje osobu, která se neidentifikuje s jedním nebo více binárními systémy muž-žena, nebo homo-hetero. Nebinární osoby mohou tyto kategorie odmítat, zpochybňovat jejich pevnou nebo výlučnou povahu, překračovat představu normy nebo se rozpoznávat v různých kategoriích.
- **Pohlaví:** soubor biologických (např. genitálií), fyziologických a genetických znaků. Pohlaví se obvykle popisuje binárně (muž/žena), ale pohlavní znaky při narození ne vždy umožňují jednoznačné určení pohlaví: to je případ intersexuálních osob.
- **Straight "acting":** termín pro lesby a gaye, kteří nevykazují žádné vnější znaky, jež jsou jim stereotypně přisuzovány.
- **Trans osoba:** osoba, jejíž přiřazené pohlaví neodpovídá její genderové identitě.
- **Změna pohlaví:** proces sociální, fyzické a administrativní změny, při níž osoba přijímá společenskou prezentaci odpovídající její genderové identitě s cílem získat uznání ze strany společnosti a zákona.

SOUVISLOST SE SEXUÁLNÍ ORIENTACÍ

- **Asexualita:** sexuální orientace lidí, kteří nepocítují žádnou sexuální přitažlivost.
- **Bisexualita:** sexuální orientace lidí, kteří pocítují přitažlivost k osobám obou pohlaví.
- **Heterosexuality:** sexuální orientace lidí, které přitahují lidé opačného pohlaví.
- **Homosexualita:** sexuální orientace lidí, které přitahují lidé stejného pohlaví.
- **Pansexualita:** sexuální orientace lidí, které přitahují jiné osoby bez ohledu na jejich pohlaví nebo gender.
- **Sexuální orientace:** citová, fyzická a/nebo sexuální přitažlivost k osobám.

GLOSÁŘ

SOUVISEJÍCÍ S LGBT FOBIÍ

- **Bifobie:** veškeré násilí a diskriminace, kterou trpí lidé, kteří jsou bisexuální nebo se jako takoví identifikují.
- **Gayfobie:** forma homofobie postihující muže. Zahrnuje všechny projevy pohrdání, odmítání, nenávisti nebo morálního či fyzického násilí zaměřené specificky na muže (ať už gaye, bisexuály nebo heterosexuály) kvůli jejich skutečné nebo domnělé homosexualitě.
- **Homofobie:** všechny projevy odmítání, vyloučení, nepřátelství nebo morálního či fyzického násilí vůči homosexuálům nebo homosexualitě obecně. Oběťmi mohou být homosexuálové nebo v širším smyslu lidé, jejichž vzhled nebo chování se odchyľuje od tradičních představ o ženskosti a mužskosti.
- **Internalizovaná homofobie:** odkazuje na nenávist, kterou LGBTQ+ lidé chovají vůči své vlastní skupině, přičemž sami jsou homofobní kvůli vnímaným negativním vnějším reakcím na menšinovou sexuální orientaci.
- **Lesbofobie:** forma homofobie postihující ženy. Zahrnuje všechny postoje nebo projevy pohrdání, odmítání, nenávisti nebo morálního či fyzického násilí zaměřené konkrétně na ženy (ať už lesby, bisexuálky nebo heterosexuálky) kvůli jejich skutečné nebo domnělé homosexualitě. Tento termín popisuje formu sociální stigmatizace, která kombinuje homofobii a sexismus. Projevuje se zejména zneviditelňováním nebo negací lesbických žen.

GLOSÁŘ

- **LGBTfobie:** známá také jako „nenávist vůči LGBT+“, jakýkoli projev pohrdání, odmítání nebo nenávisti vůči osobě nebo skupině osob kvůli jejich skutečné nebo domnělé sexuální orientaci nebo genderové identitě.
- **Outing:** na rozdíl od coming-outu, zveřejnění sexuální orientace bez souhlasu dotyčné osoby: jedná se o zásah do soukromí, který je ve Francii trestný. Tento akt je pro „outed“ osobu násilný, odhaluje ji a oslabuje.
- **Transfobie:** odmítání, nenávist nebo morální a fyzické násilí vůči trans lidem a chování spojenému s trans identitou, tj. spojené s pohlavím vnímaným jako nekonformní.

SOUVISEJÍCÍ S QUEER KULTUROU

- **Ballroom scéna:** pochází z latinskoamerické a afroamerické LGBT+ subkultury ve Spojených státech a označuje soutěž, ve které se lidé předvádějí během „plesu“, aby vyhráli trofej nebo cenu. Mohou být prezentovány různé kategorie (tanec, drag imitující jiná pohlaví a společenské třídy, zpěv atd.)
- **Drag:** představení, při němž se přehání s demonstrativními znaky „mužskosti“ a „ženskosti“, stejně jako s jakoukoli jinou formou genderového projevu, s cílem pobavit publikum.
- **Drag kings:** obecně označuje ženské performerky, které se během svých drag vystoupení převlékají za muže.
- **Drag queens:** obecně označuje mužské umělce, kteří se během svých drag vystoupení převlékají za ženy.
- **Voguing:** taneční styl, který se vyvinul v 70. letech 20. století v klubech navštěvovaných latinskoamerickými a afroamerickými homosexuály, především v New Yorku, a po roce 2010 byl exportován do Paříže.

GLOSÁŘ

DALŠÍ UŽITEČNÉ POJMY

- **Allies (spojenci):** lidé, kteří nejsou LGBTQ+, ale podporují rovnost pro všechny.
- **Closet:** anglický termín „in the closet“ je používán pro označení leseb, gayů nebo bisexuálů, kteří neodhalili svou sexuální orientaci. Toto potvrzení může být úplné nebo částečné.
- **Coming-out:** okamžik, který si osoba zvolí k dobrovolnému oznámení své sexuální orientace nebo genderové identity.
- **Inkluzivní psaní:** soubor pravidel pro psaní, jehož cílem je snížit nerovnosti v jazyce mezi mužským a ženským pohlavím, ale také zahrnout osoby, které se nehlasí k žádnému z binárních pohl.
- **LGBT+:** zkratka pro lesby, gaye, bisexuály a transsexuály. Objevila se ve Spojených státech na počátku 90. let 20. století, aby nahradila zkratku LGB (lesbian, gay, bisexual), která sama o sobě byla upřednostňována před termínem „gay“, jenž nezahrnoval všechny otázky sexuální orientace a genderové identity. Ke zkratce „LGBT“ může být přidáno také „+“, a to zejména ve vztahu k intersexuálním osobám.
- **Passing:** schopnost člověka být vnímán jako člen jiné sociální skupiny, než je jeho vlastní, například etnické příslušnosti, kasty, sociální třídy, sexuální orientace, pohlaví, náboženství, věku nebo postižení. Pro účely tohoto slovníku to znamená, že LGBTQ+ osoba se ostatním jeví jako heterosexuální a cisgenderová. U těchto osob je často méně pravděpodobné, že se stanou oběťmi lgbtfobie.
- **Queer:** původně používaný jako nadávka vůči LGBTQ+ lidem. Dnes se k němu hlásí lidé, kteří se nechtějí vymezovat normativními kategoriemi pohlaví a sexuální orientace.
- **Zpochybňování:** popisuje situaci člověka, který si není jistý svou sexuální orientací nebo genderovou identitou.

BIBLIOGRAFIE

- 2021 Průvodce bojem proti nenávisti a diskriminaci vůči LGBT+ osobám ve vysokoškolském vzdělávání a výzkumu, od francouzského ministerstva pro vysoké školství, výzkum a inovace.
- Slovník projektu Rainbow